

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2015/2177,**20. november 2015,****millega vabastatakse nafta ja maagaasi leiukohtade uurimine Portugalis Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/17/EÜ (millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused) kohaldamisest***(teatavaks tehtud numbri C(2015) 8043 all)***(Ainult portugali keelne tekst on autentne)****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivi 2004/17/EÜ, millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 30 lõiget 4,

võttes arvesse ENI PORTUGAL B.V. poolt 28. juulil 2015 saadetud e-kirja

ning arvestades järgmist:

I. ASJAOLUD

- (1) 28. juulil 2015 esitas ENI PORTUGAL B.V. (edaspidi „taotleja“) komisjonile e-posti teel Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL ⁽²⁾ artikli 35 lõike 1 kohase taotluse. Taotlusele oli lisatud Portugali konkurentsiasutuse 16. juuli 2015. aasta põhjendatud seisukoht. Kõnealusel taotluses paluti komisjonil otsustada, et direktiivi 2004/17/EÜ sätteid ja selles ette nähtud hankemenetlusi ei kohaldata nafta ja maagaasi leiukohtade uurimise suhtes Portugalis.

II. ÕIGUSRAAMISTIK

- (2) Direktiivi 2004/17/EÜ kohaldatakse kuni kehtetuks tunnistamiseni nafta ja maagaasi leiukohtade uurimist käsitlevate lepingute sõlmimise suhtes, välja arvatud juhul, kui see tegevus on hõlmatud kõnealuse direktiivi artikli 30 kohase erandiga. Menetluse seisukohast kohaldatakse erandi tegemise taotluste suhtes direktiivi 2014/25/EL sätteid, kuna erandi tegemise materiaalsed tingimused on püsinud sisu osas muutumatuna.
- (3) Direktiivi 2004/17/EÜ artiklis 30 on sätestatud, et lepingute suhtes, millega võimaldatakse artiklites 3–7 osutatud tegevusi, ei kohaldata seda direktiivi, kui liikmesriigis, milles see tegevus toimub, on see otseselt avatud konkurentsile turgudel, millele juurdepääs ei ole piiratud. Otsest avatust konkurentsile hinnatakse objektiivsete kriteeriumide alusel, võttes arvesse kõnealuse sektori eripära. Asjaomasele turule juurdepääsu ei peeta piiratuks, kui liikmesriik on rakendanud ja kohaldanud liidu õigusakte, mis avavad asjaomase turu konkurentsile, nagu on sätestatud direktiivi 2004/17/EÜ XI lisas. Vastavalt XI lisa punktile G on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 94/22/EÜ ⁽³⁾ asjaomane liidu õigusakt, mis käsitleb nafta ja gaasi leiukohtade uurimise ning nafta ja gaasi kaevandamise turu avamist.

⁽¹⁾ ELT L 134, 30.4.2004, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/25/EL, 26. veebruar 2014, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 94/22/EÜ, 30. mai 1994, süsivesinike geoloogilise luure, uurimise ja tootmise lubade andmis- ning kasutamistingimuste kohta (ELT L 164, 30.6.1994, lk 3).

- (4) Portugal on direktiivi 94/22/EÜ üle võtnud⁽⁴⁾ ja seda kohaldanud. Seepärast peetakse pääsu nafta ja gaasi leiukohtade uurimise ning nafta ja gaasi kaevandamise turule mittepiiratuks vastavalt direktiivi 2004/17/EÜ artikli 30 lõike 3 esimesele lõigule.
- (5) Selleks et hinnata, kas asjaomane tegevus on käesoleva otsusega hõlmatud turgudel konkurentsile avatud, tuleb arvesse võtta peamiste turuosaliste turuosa ning kõnealuste turgude koondumise astet.
- (6) Käesoleva otsuse kohaldamine ei piira konkurentsieeskirjade kohaldamist.

III. HINDAMINE

- (7) Taotleja on ostja direktiivi 2004/17/EÜ artikli 2 lõike 2 punkti b tähenduses. Taotleja ei ole käsitletav telliva asutuse ega riigi osalusega ettevõttena. Ta tegeleb nafta ja gaasi leiukohtade uuringutega, nagu sellele on osutatud direktiivi 2004/17/EÜ artiklis 7. Lisaks tegutseb ta 18. detsembril 2014 saadud erioiguste alusel. Need erioigused hõlmavad taotleja omandatud kontsessioonilepinguid plokkidele „Santola”, „Lavagante” ja „Gamba”. Esialgsed kontsessioonilepingud sõlmiti 1. veebruaril 2007 ühelt poolt Portugali riigi ja teiselt poolt ettevõtete Harman Resources Ltd. (80 %) Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A. (Galp) (10 %) ja Partex Oil and Gas (Holdings) Corporation (10 %) vahel. 25. märtsil 2010 anti kontsessioonilepingud äriühingutele Petrobras International Baspetro B.V. (50 %) ja Petróleos de Portugal – Petrogal S.A. (Galp) (50 %). 18. detsembril 2014 jõustunud muudatuste tulemusena jagunevad lepingulised positsioonid nüüd järgmiselt: Eni Portugal B.V. (70 %) ja Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A. (Galp) (30 %).
- (8) Taotlus piirdub nafta ja maagaasi leiukohtade uurimisega. Eni Portugal B.V. ja Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A. (Galp) moodustavad ühise ettevõtte, kusjuures taotleja on projekti teostaja ning vastutab uurimise, hindamise, arendamise, tootmise ja tegevuse lõpetamise eest. Taotleja vastutab hangete eest, mis on vajalikud uurimis- ja tootmistegevuse arendamiseks.
- (9) Komisjoni väljakujunenud tava⁽⁵⁾ kohaselt tuleks nafta ja maagaasi leiukohtade uurimist käsitada ühe tooteturuna, kuna eelnevalt ei ole võimalik kindlaks teha, kas leiukohtade uurimise käigus leitakse naftat või maagaasi. Lisaks tuleks selle tava kohaselt pidada kõnealuse turu geograafilist ulatust ülemaailmseks. Kuna puuduvad tõendid selle kohta, et kõnealusel juhul oleks nimetatud turu geograafilise ulatuse määramine erinev, tuleks see käesoleva otsuse kohaldamisel säilitada.
- (10) Nafta ja maagaasi leiukohtade uurimisega tegelevate ettevõtjate turuosa võib mõõta kolme muutuja abil: kapitalikulud, tõestatud varud ja eeldatav tootmiskaht.
- (11) Kapitalikulude kasutamist ettevõtja turuosa hindamiseks leiukohtade uurimise turul ei ole siiski peetud sobivaks seepärast, et eri geograafilistes piirkondades tuleb teha väga erinevas mahus investeeringuid. Tavaliselt on ettevõtjate turuosa hindamisel kõnealusel sektoris kasutatud kahte ülejäänud parameetrit: tõestatud varud ja eeldatav tootmiskaht⁽⁶⁾.

⁽⁴⁾ Dekreetseadus nr 109/94, 26. aprill (Decreto-Lei n.º 109/94 de 26 de Abril); ministri käskkiri nr 790/94, 5. september (Portaria n.º 790/94 de 5 de Setembro).

⁽⁵⁾ Vt komisjoni otsus 2004/284/EÜ, 29. september 1999, millega kuulutatakse koondumine kokkusobivaks ühisturu ja EMP lepinguga (juhtum nr IV/M/1383 – Exxon/Mobil) (ELT L 103, 7.4.2004, lk 1); komisjoni otsus 2001/45/EÜ, 29. september 1999, millega kuulutatakse koondumine kokkusobivaks ühisturu ja EMP lepinguga (juhtum nr IV M.1532 – BP Amoco/Arco) (EÜT L 18, 19.1.2001, lk 1); komisjoni otsus, 6. märts 2002, millega kuulutatakse koondumine kokkusobivaks ühisturu ja EMP lepinguga (juhtum nr COMP/M.2681 CONOCO/PHILIPS PETROLEUM) (EÜT C 79, 3.4.2002, lk 12); komisjoni otsus, 20. november 2003, millega kuulutatakse koondumine kokkusobivaks ühisturuga (juhtum nr COMP/M.3294 EXXONMOBIL/BEB) (ELT C 8, 13.1.2004, lk 7); komisjoni otsus, 3. mai 2007, millega kuulutatakse koondumine kokkusobivaks ühisturuga (juhtum nr COMP/M.4545 STATOIL/HYDRO) (ELT C 130, 12.6.2007, lk 8); komisjoni otsus, 19. november 2007, millega kuulutatakse koondumine kokkusobivaks ühisturuga (juhtum nr COMP/M/4934 – KAZMUNAIGAZ/ROMPETROL) (ELT C 31, 5.2.2008, lk 2).

⁽⁶⁾ Vt eelkõige otsuse 2004/284/EÜ punktid 25 ja 27 ning järgnevad otsused, muu hulgas juhtum nr COMP/M.4545 – STATOIL/HYDRO.

- (12) Maailma tõestatud ja tõenäolised nafta- ja gaasivarud olid 2014. aastal 209 934 817 170 kuupmeetrit naftaekvivalenti standardtingimustel ⁽⁷⁾. 2014. aastal oli Portugalis välja antud 12 uuringuluba; ⁽⁸⁾ puuraukude puurimiseks lube välja ei olnud antud. Tõestatud nafta- ja gaasivarusid Portugalis praegu ei ole.
- (13) Taotleja ei ole viimasel kolmel eelarveaastal tootnud naftat ega maagaasi ei Portugalis ega üheski teises riigis, kuid hinnangute kohaselt võidakse uuringute tulemusena avastada süsivesinikke ligikaudu [... kuupmeetrit] Portugali süvamerest, mille uurimiseks on load antud ⁽⁹⁾. 2014. aastal oli emettevõtja Eni S.p.A. turuosa maailma tõestatud ja tõenäolistest nafta- ja gaasivarude leiukohtade uurimisel 0,9 % ⁽¹⁰⁾.
- (14) Leiukohtade uurimise turg ei ole väga kontsentreeritud. Lisaks riigi omandusse kuuluvatele ettevõtetele tegutsevad kõnealusel turul suurettevõtjad ExxonMobil, Chevron, Shell, BP ja Total. 2014. aastal oli suurettevõtjate turuosa maailma nafta- ja maagaasivarude leiukohtade uurimisel vastavalt 2,8 % (ExxonMobil), 2,1 % (Chevron), 1,9 % (Shell), 1,4 % (BP), 1,4 % (Total). Riigi omandusse kuuluvate ettevõtete turuosa maailma nafta- ja maagaasivarude uurimisel on 13,6 % (Saudi Aramco), 7,4 % (Gazprom), 4,8 % (Qatar Petroleum), 4,7 % (National Iranian Oil Company) ⁽¹¹⁾. Ettevõtte Eni S.p.A. turuosa maailma tõestatud ja tõenäolistest nafta- ja maagaasivarudest on 0,9 %. Eli territooriumil on Eni S.p.A. turuosa maailma tõestatud ja tõenäolistest nafta- ja gaasivarudest 4 % ⁽¹²⁾. Need tegurid on märk otsesest avatusest konkurentsile.

IV. KOKKUVÕTE

- (15) Võttes arvesse põhjendustes 1–14 esitatud tegureid, tuleb direktiivi 2004/17/EÜ artikli 30 lõike 1 kohast konkurentsile otsese avatuse tingimust pidada Portugalis puhul täidetuks.
- (16) Kuna turule piiramatu juurdepääsu tingimust peetakse täidetuks, ei tuleks direktiivi 2004/17/EÜ kohaldada tellijate sõlmitud lepingute suhtes, mille eesmärk on võimaldada nafta ja maagaasi leiukohtade uurimist Portugalis, ega ideekonkursside korraldamise suhtes kõnealuseks tegevuseks kõnealuses geograafilises piirkonnas.
- (17) Käesolev otsus lähtub ajavahemikul 29. juulil 2015 – 11. september 2015 kehtinud õiguslikust ja faktilisest olukorrast, nagu seda on kirjeldatud taotleja esitatud teabes. Otsuse võib läbi vaadata, kui õigusliku või tegeliku olukorra olulise muutumise tõttu ei ole direktiivi 2004/17/EÜ artikli 30 lõike 1 kohaldamise tingimused enam täidetud.
- (18) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on kooskõlas riigihangete nõuandekomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Direktiivi 2004/17/EÜ ei kohaldata lepingute suhtes, mille on sõlminud tellijad ja mille eesmärk on võimaldada nafta ja maagaasi leiukohtade uurimist Portugalis.

⁽⁷⁾ Taotleja tsiteeritud Wood Mackenzie andmetel.

⁽⁸⁾ Need hõlmavad süvamere plokke, Barreiro kontsessiooni, aga ka Algarve „Caranguejo” ja „Sapateira” plokke, milleks on luba juba antud, kuid kontsessioonilepingud on veel allkirjastamata.

⁽⁹⁾ [Konfidentsiaalne teave].

⁽¹⁰⁾ Vt joonealune märkus nr 7.

⁽¹¹⁾ Vt joonealune märkus nr 7.

⁽¹²⁾ Vt joonealune märkus nr 7.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Portugali Vabariigile.

Brüssel, 20. november 2015

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Elżbieta BIENKOWSKA
